

Qatars navigering i ett föränderligt säkerhetsläge

Marianna Serveta och Maria Hultqvist

Qatars säkerhetspolitik präglas av ett beroende av amerikanska säkerhetsgarantier. USA:s roll som garant för säkerhet och stabilitet i regionen har emellertid kommit att ifrågasättas under de senaste åren, och frågan har fått förnyad aktualitet i samband med USA och Israels krig mot Iran 2026. Detta memo identifierar tre viktiga vändpunkter där tidigare regional turbulens har format Qatars syn på hot, trygghet och val av medel för att uppnå säkerhet. Memot redogör vidare för Qatars militära, ekonomiska och diplomatiska förmågor, och fastslår att Irankriget 2026 kan komma att utgöra en framväxande vändpunkt i Qatars strategiska inriktning. Det är ännu för tidigt att med säkerhet fastslå vilka beslut Qatar kommer att fatta framöver avseende sin säkerhetspolitik. Memot diskuterar qatariska diversifieringsförsök och militära satsningar i ljuset av det föränderliga säkerhetspolitiska landskap landet befinner sig i.

QATAR ÄR ETT litet men resursstarkt land med en av världens högsta bruttonationalprodukt (BNP) per capita. Landet befinner sig geografiskt i en position som är både gynnsam och osäker. Qatar har världens tredje största naturgasreserver efter Ryssland och Iran och är exportör av en tredjedel av världens helium. Samtidigt är landet beroende av matimport för att tillgodose livsmedelsbehoven för sina 3,2 miljoner invånare. Qatar omges av regionala stormakter där framför allt Saudiarabien, Förenade arabemiraten (FAE) och Iran har bidragit till säkerhetsutmaningar i landet. Denna säkerhetsdynamik i Qatars närområde har lett till att landet har valt att alliera sig med USA och förlita sig på amerikanska säkerhetsgarantier. Qatar driver dock inte alltid en utrikespolitik som överensstämmer med amerikanska prioriteringar.

USA:s roll som säkerhetsgarant har vid flera tillfällen ifrågasatts.¹ Frågan fick förnyad aktualitet i samband med USA och Israels krig mot Iran under våren 2026, med iranska vedergällningsattacker mot såväl Qatar som andra gulfstater som följd.² För Qatars del har attackerna bland annat inneburit skador på kritisk infrastruktur vilket har slagit ut cirka 17 procent av landets exportkapacitet av flytande naturgas.³ Qatar är helt beroende av export av olja och naturgas via Hormuzsundet i Persiska viken. Under konflikten har sundet i stor uträkning varit stängt, vilket har hindrat exporten

med såväl ekonomiska förluster och säkerhetspolitiska utmaningar som följd.

De upplevda bristerna i USA:s agerande som säkerhetsgarant har över tid fått Qatar att söka alternativa säkerhetsarrangemang.⁴ Syftet med detta memo, som är ett samarbete mellan FOI:s projekt för Försvarsekonomi och materieförsörjning respektive Mellanöstern, är att beskriva hur Qatar bygger sin säkerhet. Memot börjar med ett bakgrundskapitel som beskriver Qatars syn på det säkerhetspolitiska landskapet och vilka hot som qatariska ledare uppfattar som centrala för landet. Avsnittet redogör även för tre vändpunkter som har fått Qatar att ompröva sina prioriteringar och som har legat till grund för landets hittillsvarande säkerhetspolitiska kurs. Därefter redogörs för vilka förmågor landet har utvecklat, samt vilka åtgärder landet har vidtagit för att utöka sin säkerhet och navigera i det förändrade och allt mer spända säkerhetspolitiska läget.

DET SÄKERHETSPOLITISKA LANDSKAPET OCH QATARS HOTUPPFATTNING

Spridningseffekter av regionala konflikter uppfattas som det främsta säkerhetshotet mot Qatar. I Qatars säkerhetspolitiska landskap finns det några oföränderliga och några dynamiska faktorer som bidrar till landets upplevelse av osäkerhet.

Qatar är en monarki där både den politiska och verkställande makten till största del är centrerad till regenten, emiren Tamim bin Hamad Al Thani. Högre ministerposter och andra befattningar bemannas ofta av släktingar eller anhängare till Al Thani-klanen.⁵ Qatar har ökenklimat, minimala underjordiska vattenresurser och inget ytvatten, vilket utmanar landets jordbruks- och industriutveckling.⁶ Qatar delar landgräns med Saudiarabien samt en sjögräns med Iran i Persiska viken. Saudiarabien är 200 gånger större till ytan än Qatar och Iran är 170 gånger större än Qatar. Både Iran och Saudiarabien har historiskt sett spelat en central roll i Qatars hotuppfattning.⁷ Iran och Qatar delar världens största gemensamma gasfält, North Field/South Parsⁱ, vilket bidrar till att Qatar är innehavare av en tredjedel av världens kända naturgasreserver och är en av världens största naturgasproducenter.⁸

Qatar, som tidigare var ett brittiskt protektorat, blev självständigt 1971.⁹ Inledningsvis förlitade landet sig på saudiska säkerhetsgarantier. Under 1970-talet konkurrerade Saudiarabien och Iran om regional makt och inflytande, en utveckling som intensifierades efter den islamiska revolutionen i Iran 1979, vilket fick till följd att Saudiarabien i början av 1980-talet grundade Gulfstaternas samarbetsråd.¹⁰ Qatar ingår bland rådets grundarstater och delade inledningsvis Saudiarabiens bild av Iran, där Irans islamistiska modell ses som ett hot mot Saudiarabiens säkerhet och legitimitet. Under 1990-talet började emellertid Qatar bryta med den Saudiarabien-ledda ordningen och föra en försiktig balanspolitik mellan Saudiarabien och Iran. I takt med att Qatar utvecklade en mer självständig utrikespolitik vände sig landet allt mer mot USA i säkerhetsfrågor. Händelser som Saudiarabiens oförmåga att skydda Kuwait när det invaderades av Irak 1990 samt en gränsdispyt mellan Saudiarabien och Qatar 1992 skadade Saudiarabiens trovärdighet i Qatars ögon, vilket kom att omdefiniera landet från säkerhetsgarant till osäkerhetsfaktor.¹¹ Trots detta råder viss samsyn mellan Qatar och Saudiarabien kring hur regional stabilitet kan uppnås. Båda länderna värdesätter ekonomisk stabilitet och konfliktminimering, och stöder för närvarande de centrala regeringarna i regionens olika länder. Samtidigt går deras syn isär när det gäller hanteringen av Iran liksom islamistiska aktörer i regionen.

Iran utgör en del av Qatars hotuppfattning och landets agerande under våren 2026 förstärkte denna bild. Samtidigt präglas relationen av överlappande intressen. Historiskt har Iran och Qatar inte haft några territoriella tvister. De gemensamma gasfälten binder samman qatariska och iranska intressen. Länderna har även på regional nivå stöttat liknande grupper, såsom Hamas, om än med varierande ambitioner.¹² Irans revisionistiska utrikespolitik, deras ballistiska robotprogram och stöd till olika klientgrupper i regionen har uppfattats hota qatariska intressen.¹³ Qatars suveränitet och trovärdighet som nav för turism och investeringar rubbades när Iran avfyrade ballistiska robotar mot qatariskt territorium och infrastruktur, både under tolvdagarskriget 2025 och som en del av Irankriget 2026.¹⁴ Till följd av effekterna från störningarna i Hormuzsundet och underdimensioneringen av gulfstaternas drönerförsvar anses Iran fortsatt utgöra en central faktor i Qatars hotuppfattning. Samtidigt påverkas båda ländernas intressen av hur Hormuzsundet hanteras, vilket innebär att den bilaterala relationen behöver förbli fungerande.¹⁵

Fastän både Qatar och Israel är allierade med USA, betraktas Israel som en del av Qatars hotuppfattning. Ländernas intressen skiljer sig på flera områden, bland annat i frågor om Palestina, Syrien, Libyen, och på Afrikas horn.¹⁶ Qatars stöd till palestinska Hamas har komplicerat, men inte förstört, den qatarisk-israeliska relationen eftersom Hamas intressen har varit kompatibla med israeliska mål.ⁱⁱ Från qatarisk sida riktas dock kritik mot Israels agerande i regionen. Flera stater utöver Qatar, däribland Saudiarabien och FAE, om än i olika utsträckningar, anser att Israels militära operationer mot regionala aktörer bidrar till att destabilisera maktbalansen i regionen.¹⁷

Formerna för regional samverkan i Mellanöstern är flytande. Efter Assadregimens fall i Syrien 2024 och inledningen av Trumps andra mandatperiod 2025 präglades relationen mellan Saudiarabien och FAE av en tilltagande rivalitet. Länderna konkurrerar om regionalt inflytande och för en alltmer självständig utrikespolitisk linje.¹⁸ Inom de framväxande regionala constellationerna har Qatar och Israel positionerat sig i motstående läger. Qatar står närmast Saudiarabien, Egypten, Turkiet och Pakistan, som förespråkar starka centralstater i regionen genom att stödja de officiella

i Gasfältet är uppdelat av den maritima gränsen mellan Qatar och Iran, och har två olika namn beroende på vilken sida man talar om. Den qatariska delen heter *North Field* och den iranska delen *South Pars*.

ii Så länge det finns en splittring mellan PLO och Hamas kan Israel hävda att det saknas en palestinsk partner att förhandla fram en tvåstatslösning med. PLO är den palestinska befrielseorganisationen och den internationellt erkända representanten för palestinier. Se Mendelsohn, Barak (2025). "Understanding Qatar's relationship with Hamas: A critical exploration of state sponsored terrorism", *Studies in Conflict and Terrorism*, s. 14.

regeringarna.ⁱⁱⁱ Israel å andra sidan står närmast FAE som bygger relationer med separatistiska aktörer och oppositionella styrkor inom stater i regionen i syfte att omforma maktbalansen. Utvecklingen i Iran-kriget, samt hur Saudiarabien respektive FAE förhåller sig till dödläget mellan USA och Iran, kommer att påverka den regionala samverkan och därmed den qatarisk-israeliska relationen. Spridningseffekterna av Israels politik i regionen anses i vart fall från qatariskt håll utgöra ett indirekt hot mot landets intressen.

Qatars relationer med FAE var särskilt spända under 2010-talet, främst kopplat till den arabiska våren och ländernas stöd till olika grupperingar.¹⁹ Spänningarna kulminerade under perioden 2017–2021 i samband med blockaden mot Qatar (se rubrik *Tre vändpunkter i Qatars säkerhetspolitik*). Trots att relationerna sedan dess formellt har förbättrats kvarstår konkurrens och ömsesidig misstro mellan länderna, vilket gör att FAE – om än mer indirekt än de tidigare nämnda aktörerna och främst till följd av de regionala dynamikerna – ingår i Qatars hotuppfattning.

TRE VÄNDPUNKTER I QATARS SÄKERHETSPOLITIK

Qatar har sedan 1990-talet i allt större utsträckning förlitat sig på USA som garant för säkerhet och stabilitet. Samarbetet har intensifierats successivt, särskilt efter 11 september-attackerna och uppbyggnaden av flygbasen al-Udeid som är en central del av det qatariska försvaret liksom den amerikanska militärstrategin i regionen.²⁰ Fram till 2014 byggdes qatarisk säkerhet huvudsakligen på värdskap för amerikanska styrkor och samarbeten med utländska förband.²¹ Tre framträdande vändpunkter tvingade dock Qatar att ompröva sina säkerhetsprioriteringar och söka fler säkerhetsarrangemang.

Den första vändpunkten kom 2014 då Saudiarabien, FAE och Bahrain markerade sitt missnöje mot Qatars alltmer självständiga utrikespolitik. Qatar hade efter den arabiska våren ställt sig bakom rörelser såsom Muslimska brödraskapet, som förespråkade politisk omvälvning i bland annat Tunisien, Egypten, Libyen och Syrien. Detta avvek från den Saudiarabienledda inställningen till de folkliga upproren.^{iv} Som svar utövade motparterna påtryckningar som bidrog till att politiskt sett isolera Qatar regionalt.²² Som en följd av händelsen blev inhemsk motståndskraft en central fråga och kom att

präglade Qatars satsningar på krisberedskap och kritisk infrastruktur fram till 2017.²³

Den andra vändpunkten kom 2017 då Saudiarabien, FAE, Bahrain och Egypten anklagade Qatar för att stödja islamist- och terroriströrelser i regionen, samt för att ha en nära relation med Iran.²⁴ Länderna införde under ledning av Saudiarabien ett embargo mot Qatar som innebar ekonomiska sanktioner och diplomatisk isolering. I ett tidigt skede av konflikten gav Trumpadministrationen sitt retoriska stöd till koalitionen som initierade embargot. Stödet innebar att USA frångick en neutral hållning, vilket underminerade Qatars uppfattning om USA som en stabiliserande aktör. USA ändrade dock sin ståndpunkt och försökte medla mellan parterna, vilket bidrog till att embargot upphörde 2021.²⁵ Embargot prövade Qatars ekonomiska och politiska motståndskraft som visade sig vara otillräcklig. Denna vändpunkt ledde till en vilja i Qatar att diversifiera beroendet av landets säkerhetspartners, anskaffa ett brett sortiment av försvarsmateriel från flera leverantörer, samt satsa på den inhemska försvarsindustrin.²⁶

Den tredje vändpunkten kom 2025 då Israel attackerade Hamas ledning på qatariskt territorium. Från att ha utgjort ett indirekt hot mot qatariska intressen blev Israel nu ett direkt hot mot landet. Qatars stöd till Hamas kan dels förstås som ett sätt att säkra en roll som outhärlig medlare för USA och västvärlden, dels som ett sätt att stärka sitt regionala inflytande och sina band till islamistiska rörelser.²⁷ Samtidigt har Qatar sedan 1990-talet satsat på att stärka sin motståndskraft genom nischdiplomati och medling, för att på så sätt öka landets internationella synlighet och strategiska värde.²⁸ Qatar är ur israelisk synvinkel en motståndare i ljuset av landets stöd till Hamas, men bilden kompliceras av att Qatar finansierat administrationen i Gaza och har gynnat Netanyahu-nära krafter.²⁹

Israels attack genomfördes trots att både Israel och Qatar åtnjuter status som större icke-Nato allierade (eng. *major non-NATO ally*) till USA, vilket visade att Qatars tidigare satsningar inte utgjorde någon garanti mot militär konfrontation.³⁰ USA undertecknade hösten 2025 en presidentorder som gav säkerhetsgarantier till Qatar i nivå med artikel 5 i Natos stadgar.³¹ Trots att ordern begränsar Israels handlingsutrymme att angripa Qatar var denna garanti inte tillräcklig för att skydda landet mot iranska vedergällningsattacker våren 2026.

iii Detta samarbete är mindre principiellt och mer taktiskt. Det bör också noteras att dessa länder tidigare har valt andra interventionsmodeller, inklusive stöd till separatistiska aktörer, såsom Turkiets agerande i Syrien fram till Assadregimens fall och Qatars agerande i Libyen och Syrien.

iv Arabiska våren brukar definieras som en våg av folkliga protester och uppror i Mellanöstern och Nordafrika från slutet av 2010, riktade mot auktoritära regimer och sociala orättvisor.

För att navigera i detta riskfyllda säkerhetsläge och kompensera för USA:s bristande förmåga att upprätthålla säkerhet och stabilitet har Qatar vidtagit åtgärder för att stärka sin nationella kapacitet avseende hård, mjuk och ekonomisk makt.

Hård makt

Med begreppet hård makt avses de militära förmågor som ett land kan använda, eller demonstrera, för att utöva inflytande genom tvång. I detta avsnitt redogörs för hur Qatars militära förmågor ser ut samt hur de har byggts upp över tid.

Försvarsmaktens storlek

Den qatariska försvarsmakten tillhör en av de minsta, sett till mantal, i Mellanöstern.^v Landet har 16 500 anställda i försvarsmakten, varav 12 000 i armén (inklusive emirens vaktstyrkor), 2 500 i marinen (inklusive kustbevakningen), 2 000 i flygvapnet. Utöver detta finns upp till 5 000 personer i paramilitära styrkor.³² Försvarsmakten stöds av ett system för värnplikt och nationell tjänstgöring som kan öka personalvolymen i händelse av kris eller krig. Värnplikten är tolv månader och obligatorisk för män mellan 18 och 35 år. För kvinnor finns en frivillig nationell tjänstgöring.³³ Utöver de interna styrkorna finns även 9 000 amerikanska soldater stationerade i landet, huvudsakligen vid al-Udeid flygbasen. Även Turkiet har en mekaniserat kompani á 300 soldater i landet.³⁴

Materielinnehav

Qatar har en liten försvarsmakt i termer av personal, men har avancerade militära förmågor. Qatars flotta omfattar fyra korvetter av den nyare al-Zubarah-klassen.^{vi} Korvetterna är tungt och avancerat beväpnade för sin storlek. Vidare omfattar flottan 24 patrull- och kuststridsfartyg där majoriteten är mindre enheter med lättare beväpning. De mest avancerade fartygen är två tungt beväpnade patrullfartyg av Musherib-klass, både med sjömålsrobotar och luftvärnsrobotar, samt fyra robotbåtar av Barzan-klass med liknande beväpning. Kustbevakningen innehar ett 30-tal till största delen moderna kust- och patrullfartyg i Ares-klass.³⁵

Qatars armé disponerar över 62 moderna Leopard 2A7-stridsvagnar, samt diverse hjulgående spanings-, kanon- och infanterifordon. Vidare har Qatar över 400

bepansrade trupptransportfordon samt patrullfordon med lättare skydd.³⁶ Qatars armé besitter även pansarvärnsförmåga samt eldrörsartilleri i form av PzH 2000 samt raketartilleri. Luftförsvaret utgörs av både robot- och kanonsystem som kan skydda mot luftangrepp. Exempelvis förfogar landet över ett 30-tal Patriot PAC-3 MSE som kompletteras med kortdistansluftvärn i form av bland annat tyska Gepard.³⁷

Qatars flygvapen innehar 108 stridsflygplan innehållande bland annat Eurofighter Typhoon, F15 QA och Rafale DQ/EQ. Detta är avancerade plan där exempelvis F-15 QA är specialtillverkat för Qatar av Boeing och beskrivs som det mest avancerade F-15 genom tiderna. Rafale DQ/EQ är bland annat utrustat med jaktroboten Meteor som bedöms vara en av världens mest avancerade robotar för strid bortom synhåll. Vidare opererar flygvapnet sjömålsrobotar, till exempel franska Exocet och amerikanska Harpoon. Även luftvärnssystem så som det norsk-amerikanska NASAMS och det amerikanska Patriot finns att tillgå.³⁸

Qatar innehar även en statligt ägd kommunikationssatellit, Es'hail-2, som används för statliga och militära kommunikationsändamål.³⁹ Qatar opererar satelliten via det statliga bolaget Es'hailSat men satelliten är byggd av det japanska bolaget Mitsubishi Electric. Uppskjutningen genomfördes 2018 av det amerikanska företaget SpaceX.⁴⁰

Försvarsutgifter

Enligt Sipri är Qatars senaste publicerade siffra för försvarsutgifter från 2022 och uppgår till ca 16,1 miljarder USD. Detta placerar Qatar bland de tre länder som hade högst försvarsutgifter i Mellanöstern samt på plats tjugo i världen.^{vii} Utgifterna motsvarade en ökning med cirka 27 procent jämfört med föregående år (se tabell 1). Qatars försvarsutgifter i termer av BNP är dock oförändrade mellan åren, vilket innebär att utgifterna följde landets övriga ekonomiska utveckling. Landets försvarsbudget har, enligt uppskattningar från IISS, fortsatt öka fram till 2025 för att sedan minska något. Detta kan tyda på att Qatar ingått i en vidmakthållandefas efter flera år av stora materielinvesteringar.⁴¹ Den senast publicerade siffran före år 2021 är från 2010 och visar på försvarsutgifter som uppgår till 1,8 miljarder USD, vilket innebär en ökning på cirka 430 procent över en elvaårsperiod.

v Enbart Bahrain har en mindre försvarsmakt med 8200 personer.

vi Fregatterna är tillverkade av det italienska varvet Fincantieri för Qatar och levererades mellan 2021–2023.

vii Qatar kommer på tredjeplats efter Israel (22,2 miljarder USD) och Saudiarabien (72,6 miljarder USD).

Tabell 1. Försvarsutgifter i fasta 2024 års priser, år 2010, 2021, 2022

Land	2010		2021		2022	
	Miljarder USD	% BNP	Miljarder USD	% BNP	Miljarder USD	% BNP
Qatar	2,4	1,5	12,7	6,5	16,1	6,5
Saudi Arabien	61,4	8,6	67,4	6,4	73,8	5,7
Israel	16,9	5,7	23,1	4,8	22,2	4,3

Källa: Sipri, 2026, Military Expenditure Database.

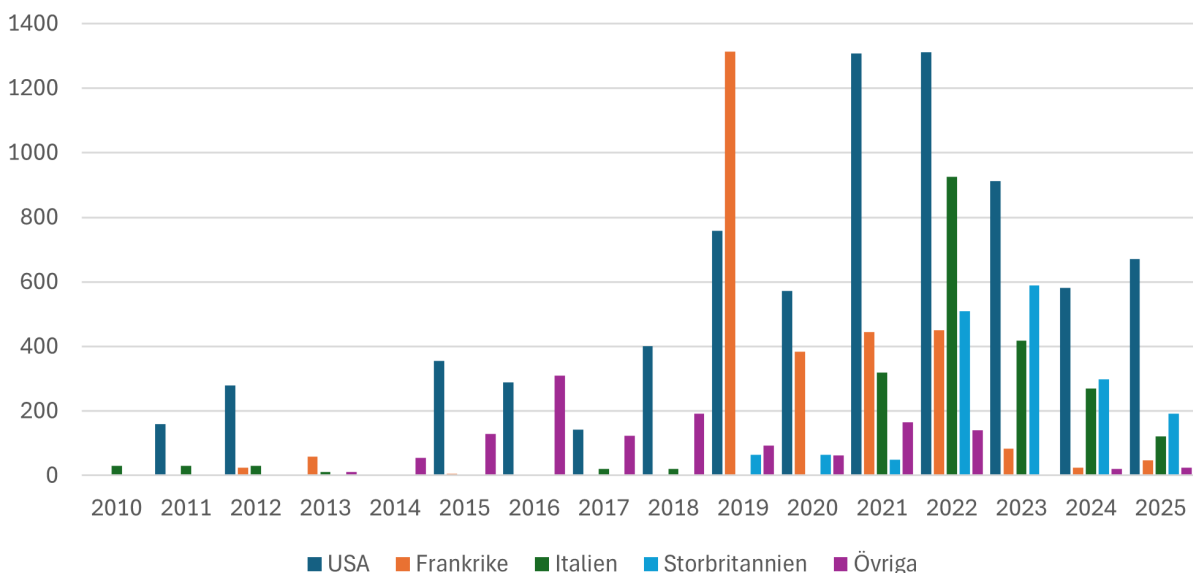
Import av försvarsmateriel

Qatar genomförde försvarsmaterielanskaffningar under 1980- och 1990-talen, framför allt från Frankrike, medan investeringarna under 2000-talets första decennium var mer begränsade. Från och med omkring 2008 kan en mindre ökning av materialanskaffningarna identifieras, följt av en kraftig expansion efter 2018.⁴² Av tydlighets- och visualiseringsskäl avgränsas de följande tabellerna och redogörelserna till perioden 2010–2025.

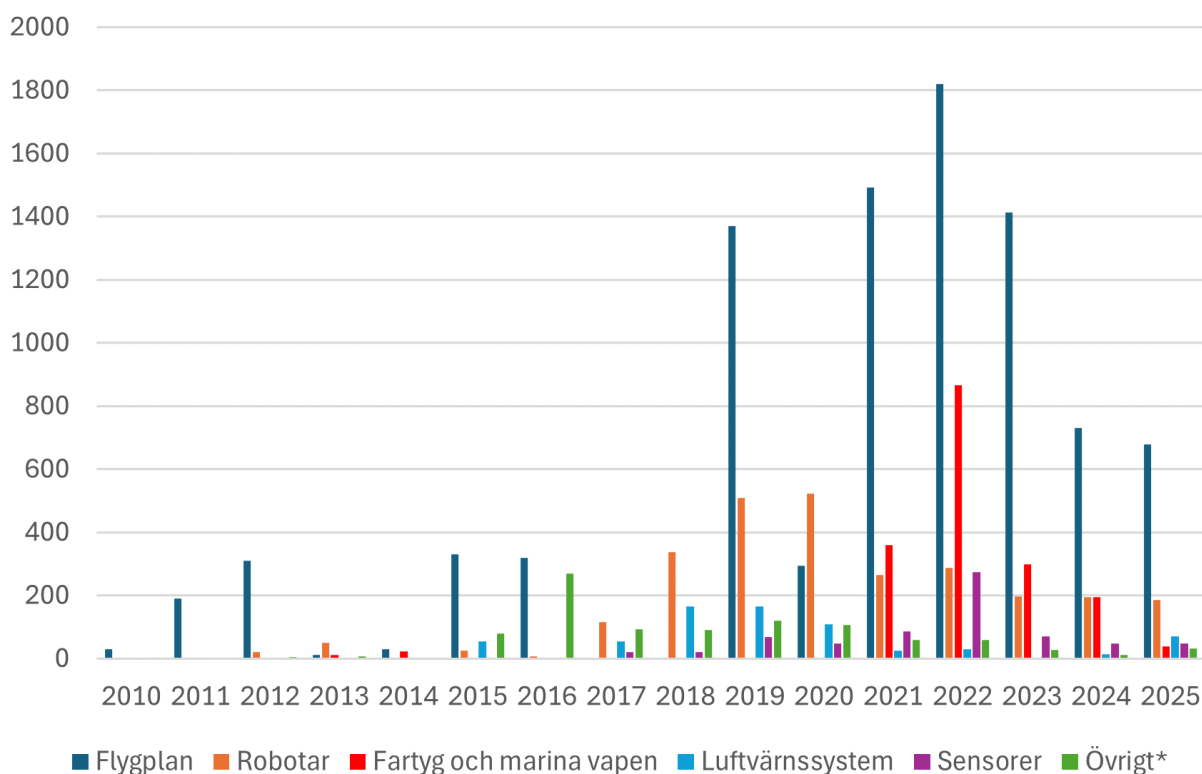
Vändpunkterna i Qatars strategiska inriktning syns i hur landet har valt att importera försvarsmateriel. År 2013 gjorde Qatar en beställning på 2,8 miljarder USD av det tyska företaget Krauss-Maffei Wegman (KMW).⁴³ Detta inköp ersatte äldre fransk köpt materiel av samma typ och innebar en stärkning av den qatariska försvarsmaktens kapacitet. Inköpet har beskrivits som ett första tecken på att Qatar gjort allvar av sina moderniseringsplaner. Köpet omfattade bland annat 62 Leopard 2A7-stridsvagnar, 24 självgående eldrörsartilleripjäser och andra avancerade system.

Qatars moderniseringsplaner har fortsatt och något som sticker ut är skiftet i andelen import mellan åren 2017 och 2018. 2017 återfanns Qatar på plats 29 på Sipris rangordning över världens största importörer, med en andel om 0,9 procent av den totala globala importen. Året efter, 2018, hade denna andel ökat till 3,3 procent vilket gjorde att Qatar klättrat till plats 12 över de länder som importerade mest försvarsmateriel i världen. Det bör dock noteras att anskaffning av försvarsmateriel är en långsiktig process som ofta sträcker sig över flera år. Ökningen av import mellan 2017 och 2018 tolkas därför som en kombination av flera faktorer, där behovet av att modernisera äldre materiel sannolikt samverkar med ett försämrat regionalt säkerhetsläge och de identifierade vändpunkterna. Vid en jämförelse med Qatars försvarsmakt år 2000 kan dock en styrkeökning urskiljas. Exempelvis bestod försvarsmakten av ca 12 300 personer jämfört med dagens 16 500 vilket innebär en personalökning på strax över 30 procent.⁴⁴

En genomgång av perioden 2020–2025 visar att Qatar ökade sin vapenimport. Under perioden placerade

Figur 1. Fördelning av import per leverantörland, 2010–2025, miljoner Trend Indicator Value (TIV). Källa: SIPRI Arms Transfer Database

Figur 2. Fördelning av import per kategori, 2010–2025, miljoner Trend Indicator Value (TIV). Källa: SIPRI Arms Transfer Database. *övrigt inkluderar motorer, artilleri och pansarfordon

sig Qatar på en fjärde plats globalt och stod för drygt sex procent av den totala globala importen.^{viii} Jämfört med många andra länders försvarssatsningar har Qatar i mindre uträkning tagit hänsyn till materielens livslängd och långsiktiga funktionsförmåga. Istället har landet ersatt sina system, oaktat ålder och funktion, med nya, moderna och mer avancerade plattformar.⁴⁵

Framför allt importeras försvarsmateriel från USA, men även från Frankrike, Italien och Storbritannien. Utöver den militära funktionen fyller även vapeninköp ett diplomatiskt ändamål, då det ingår i relationsbyggande och breddar ett lands politiska och ekonomiska relationer. Qatars import av försvarsmateriel är en viktig del i landet relationsbyggande, fördjupningen av bilaterala relationer samt etableringen av säkerhetspolitiska garantier.⁴⁶

Qatar har framför allt satsat på att öka sina maritima samt luftburna förmågor. Under perioden 2020–2025 utgjorde inköp av försvarsmateriel av amerikanska flygplan följt av robotar cirka 60 procent av Qatars totala import. Från och med 2021 har Qatar även genomfört maritima satsningar. Från att inte haft någon import

började landet köpa in fartyg från framför allt Italien och Turkiet.⁴⁷

Förmågeutveckling och kapacitetsuppbyggnad

Qatar saknar en officiell strategi för sin försvarsindustri. Istället utgår satsningarna från en nationell utvecklingsplan. I syfte att stärka sin försvarsindustriella bas och bli mindre beroende av import av materiel, grundade Qatar 2016 ett statligt ägt försvarsbolag, Barzan Holdings. Syftet med bolaget är att fungera som nav i landets försvarsindustri och att bidra till att Qatar blir mer självförsörjande. Barzan Holdings är en form av investeringsfond. Under lanseringsåret 2018 knöts många joint venture med flera europeiska företag, dock har flertalet avstannat (se bilaga). Qatar saknade bland annat den teknologi som krävdes för att få till samarbeten med andra företag.⁴⁸ För att stärka den inhemska kompetensen och möjliggöra tekniköverföring har Barzan Holdings gjort en del minoritetsinvesteringar i bland annat det amerikanska företaget Electra Aero, verksamma inom flygteknik, och SpinLaunch, verksamma inom rymdteknik. Bolaget har även blivit minoritetsägare i turkiska Pavogroup, verksamma inom

^{viii} Saudiarabien, Ukraina och Indien placerade sig före Qatar. I jämförelse uppgick motsvarande andel till 1,2 procent under perioden 2014–2019, då landet placerade sig på plats 24.

obemannade system, cyber, försvarselektronik, och brittiska Aeralis, verksamma inom flygteknik. Hur väl dessa investeringar påverkar Qatars förmåga att bygga upp en inhemsk kapacitet bedöms dock ännu vara osäkert.⁴⁹

Det har skett ett tydligt skifte i de europeiska ländernas närvaro i Qatar, där rollen i allt större utsträckning har utvecklats från att vara enbart leverantörer av försvarsmateriel till att bli långsiktiga strategiska partners. Utöver joint venture har Barzan Holdings etablerat ett brett internationellt samarbete genom såväl samförståndsavtal som strategiska partnerskap. Dessa inkluderar samarbete med amerikanska Lockheed Martin inom innovation och kompetensförsörjning samt ett supportavtal med franska Safran avseende flygmotorer.⁵⁰

Qatars inhemska försvarsindustri bedöms i dagsläget vara begränsad till produktion av eldhandvapen, finkalibrig ammunition samt fartygsreparationer. Qatar är även delägare i flera mindre varv som ägnar sig åt underhåll, reparationer samt mindre patrullbåtsbyggen. Varvet i Qatar bedöms kunna bygga fartyg på upp till 20 meter.⁵¹ I jämförelse med FAE och Saudiarabien är detta av låg omfattning med lägre ambitionsgrad.⁵² Qatars export av försvarsmateriel är blygsam.⁵³ Qatar har hittills enbart exporterat den inhemskt monterade pansarbandvagnen Storm till Burkina Faso och Mali. Barzan Holdings dotterbolag Barzan Aeronautical har producerat drönare som bedöms vara på väg att vinna framgång på exportmarknaden.^{ix54} I övrigt exporterar Qatar försvarsmateriel som är tillverkad i andra länder, sannolikt inköpt och sedan använd av qatariska försvarsmakten innan försäljning. Även denna export är dock begränsad.

Diversifiering av försvarspartners

För att kunna navigera i konkurrensen om makten i Gulfen, samtidigt som man bygger upp sina egna förmågor, har Qatar behövt väva ett nät av försvarssamarbeten med både större och mindre länder. Detta bidrar till att sprida ut landets beroenden.

År 2017 skrev Qatar ett militärtekniskt samarbetsavtal med Ryssland, vilket skulle möjliggöra inköp av luftförsvarssystemet S-400, ett samarbetsavtal som dock motsattes av USA.⁵⁵ Samma år ingick Qatar i ett säkerhetssamarbetsavtal med Kina som kom att bli deras största energipartner. Avtalet fokuserade på samarbete mot terrorism men omfattade även andra säkerhetsaspekter.⁵⁶ Trots att avtalen inte nämnde några säkerhetsgarantier illustrerar de Qatars vilja att öppna upp för operativa

säkerhetssamarbeten med fler stormakter än USA.⁵⁷ En förändrad islamisk republik i Iran efter kriget kommer att påverka även ryska och kinesiska intressen i Gulfregionen. Det går inte att utesluta att Qatars skadade tillit till de amerikanska säkerhetsgarantierna kan bidra till en förbättrad koordinering med Moskva och Peking i enskilda frågor. För Qatar lär ett sådant närmande snarare handla om att stärka sin förhandlingsposition gentemot USA än om en genomgripande kursändring.

Diversifieringsinitiativet gäller även regionala makter. Det turkisk-qatariska samarbetet är ett exempel på samarbeten som kompletterar Qatars befintliga säkerhetsgarantier. Turkiet har sedan 2015 trupper stationerade i Qatar och år 2016 etablerades även en militärbas.⁵⁸ Embargot 2017 ledde till en formalisering av Qatars relation med Turkiet som resulterade i ett strategiskt partnerskap med en tyngre försvarsdimension.⁵⁹ Efter den arabiska våren har relationen främst kännetecknats av politisk samsyn om regionen. Efter embargot intensifierades det militära samarbetet och försvarsutbytet länderna emellan. Turkiska företag har gradvis fått ledande roller i den qatariska försvarssektorn och bidrar i upprustningen av den inhemska produktionen och den nationella kapacitetsuppbyggnaden.⁶⁰

Qatar positionerar sig även i regionala allianser. Qatars närmande till Saudiarabien, Pakistan, Turkiet och Egypten kan betraktas som ett kompletterande säkerhetslager till befintliga säkerhetsgarantier. Utvecklingen av Iran-kriget 2026 kommer att påverka de framtida allianserna. Det går inte att utesluta att klyftan mellan Saudiarabien och FAE mildras om länderna enas om att ett starkare samarbete mellan gulf länderna är en kärnfaktor för regional stabilitet. Ett sådant närmande skulle kunna innebära en mer enad front mot Israel, vilket antyder att USA kan ha ett intresse av att klyftan mellan länderna kvarstår. Klyftan kan fördjupas om Saudiarabien hanterar säkerhetsläget genom diplomati med Iran, medan FAE ytterligare fördjupar sina förbindelser med Israel i förväntan om en långdragen USA–Iran-konflikt. Om de nuvarande regionala allianserna består efter kriget är det oklart vilket land som USA kommer att stödja främst. Qatars position i den framtida konstellationen är osäker. Mindre osäkert är dock att Qatar kommer behöva satsa på hård makt i större utsträckning än tidigare. Dessa satsningar på hård makt bör dock ses som ett komplement, snarare än ersättning, av de amerikanska säkerhetsgarantierna.

ix Barzan Aeronautical ligger i USA men ägs av Qatar.

Mjuk makt

Utöver hård makt kan en stat utöva inflytande genom attraktion och övertygelse.⁶¹ Arbetet för att säkra vad som istället kan ses som mjuk makt kan medföra ett slags politiskt skyddsnet och därmed stärka ett lands säkerhet.

Qatar har satsat på att bygga ett statligt varumärke som ska utgöra ett centrum i diplomati och konfliktlösning. Qatar är aktivt inom multilaterala institutioner, regionala organisationer och tematiska plattformar, samtidigt som landet utnyttjar informella medlingsarenor, vilket ytterligare breddar dess diplomatiska räckvidd. Qatars fokus på att engagera båda parter i en konflikt ökar landets relevans i regional diplomati.^x Genom att odla diplomatiska relationer med flera makter samtidigt försöker Qatar stärka sin egen förhandlingsposition.⁶²

Utöver diplomatin har Qatar under de senaste decennierna använt flera verktyg för att stärka sitt internationella anseende och öka sitt inflytande. I det ingår investeringar i sport, media, luftfart, kultur, utbildning och forskning. Genom arrangemanget av världsmästerskapen i fotboll 2022 och ägandet av fotbollsklubben Paris Saint-Germain via Qatar Sports Investments har landet fått global synlighet.⁶³ Inom mediasektorn har Qatar stärkt sin internationella närvaro genom nyhetsbolagen Al Jazeera och beIN samt investeringar i tv-bolaget Digiturk.⁶⁴ Qatar Airways, landets nationella flygbolag, har gjort Doha till en transitpunkt för världens flygtrafik. Genom synlighet, internationella samarbeten och sponsring av sport- och kulturinitiativ bidrar bolaget dessutom till att skapa en positiv bild av Qatar globalt.⁶⁵ Samtidigt har satsningar på konst, kultur och internationella universitetscampus bidragit till att positionera landet som ett regionalt centrum för utbildning och kunskapsutveckling.⁶⁶ Qatar har även finansierat akademiska samarbeten, bland annat vid universitet i USA, vilket ytterligare stärker landets internationella nätverk och attraktionskraft.⁶⁷

Insatserna för att upparbeta och vidhålla mjuk makt har bidragit till att öka Qatars synlighet, men de har också orsakat spänningar i landets internationella relationer. Att Qatar använder Al Jazeera som ett verktyg för politisk påverkan har exempelvis varit ett återkommande argument från de länder som införde embargo 2017–2021.⁶⁸ Effektiviteten i ansträngningarna till mjuk makt som ett ytterligare säkerhetslager kan

därför ifrågasättas. I Qatars fall bidrar även ekonomin till att stärka landets attraktionskraft och internationella inflytande, varför den kan ses som nära kopplad till mjuk makt, men även som ett tvångsmedel kopplad till hård makt.

Ekonomisk makt

Qatars ekonomiska initiativ och infrastrukturprojekt skapar kopplingar som ger samarbetspartners ett direkt intresse i qatarisk säkerhet. Genom att knyta andra länders intressen till Qatars stabilitet kan handel- och energisamarbeten fungera som ett ytterligare säkerhetslager genom att förebygga konflikter.

Ekonomi och handel

Qatars BNP per capita är en av världens högsta.^{xi} Landet har långvarig BNP-tillväxt, starkt budgetöverskott och icke-oljerelaterade ekonomiska sektorer som bibehåller sin styrka även i perioder av fallande olje- och gaspriser.^{xii} Sedan 2008 har Qatar arbetat för att minska ekonomins beroende av olja och naturgas genom satsningar på den privata sektorn. Som en av del av dessa satsningar genomförde landet år 2022 en lagändring som möjliggjorde 100 procent utländskt ägande i alla ekonomiska sektorer.⁶⁹ Lagändringen har lockat utländska investerare och inneburit en ökning i byggbranschen, vilket har bidragit ytterligare till den ekonomiska tillväxten.⁷⁰ Sedan 2017 har Kina rankats bland Qatars tio främsta källor till utländska direktinvesteringar, där vissa projekt har genererat över 3 miljarder US-dollar i kapitalinvesteringar.⁷¹ Qatars ekonomi kan stödja importen av nödvändiga förnödenheter, förutsatt att leveranskedjorna inte störs av regionala kriser.

Kriser i regionen är dock återkommande. Vändpunkten 2014 ledde till att Qatar satsade på inhemsk motståndskraft för att skydda sig mot externa påtryckningar. Arbetet med att vidga landets kritiska infrastruktur inbegrep bland annat hamnar. Efter embargot 2017 möjliggjorde Qatars utbyggda hamnar, Hamad Port och al-Ruwais bättre förbindelser och utökade sjöfartsrutter, vilket innebar bättre förutsättningar för handel med bland annat Turkiet, Oman och Indien. Utbyggnaden omstrukturerade Qatars handelsvägar och underlättade handeln med länder som Kina, Japan och Sydkorea.⁷² Handeln med dessa aktörer påverkade inte Qatars handel

x Exempel på förhandlingar som Qatar har möjliggjort är dessa mellan talibanerna och USA som ledde till ett avtal 2020 och medlingen mellan Hamas och Israel, främst mellan 2018–2021.

xi BNP siffrorna beror dels på landet olje- och gas tillgångar och dess höga exportpriser men även på att landet har en liten befolkning. Cirka 50 procent av BNP kommer från export av olja och gas.

xii BNP-tillväxten för år 2025 var 2,8 procent men enligt bland annat Världsbanken förväntas Qatars BNP-tillväxt minska med omkring 5,6 procent under 2026.

med USA och EU, men kompenserade för den minskade handeln med de stater som stod bakom embargot, och vidgade därmed landets partner nätverk. Utvidgningen av Qatars hamninfrastruktur skedde ofta genom kinesiska investeringar, såsom i fallet med Hamad Port, vilket dessutom knöt kinesiska intressen till Qatars kritiska infrastruktur.⁷³

Qatar importerar främst från USA, Kina, Italien, Indien och Tyskland, medan exporten huvudsakligen riktas mot Kina, Sydkorea, Japan och Singapore.⁷⁴ Landets strävan efter att diversifiera sina beroenden, både vad gäller partners och inkomstkällor, framträder därmed tydligt och kan ses som en del av en bredare trend i det så kallade globala syd.^{xiii}

Energi

Energisamarbeten skapar beroenden som sträcker sig från leveranser till gemensam utveckling och underhåll av infrastruktur. Qatar har utvecklat internationella samarbeten inom energisektorn genom det statliga bolaget Qatar Energy.^{xiv} Joint venture och gemensamma infrastrukturprojekt med amerikanska, europeiska, kinesiska och taiwanesiska energibolag samt att landet har förvärvat utländska tillgångar inom olje- och gassektorn, exempelvis i Brasilien, Egypten, Algeriet och Sydafrika, har gjort Qatars till en allt viktigare aktör på den globala energimarknaden.⁷⁵

Diversifiering av Qatars energihandelsrelationer kan ses som ett försök att knyta allt fler länders intressen till den qatariska energisektorns stabilitet. Efter USA och Australien har Qatar världens tredje största förmåga att exportera Liquefied Natural Gas (LNG).⁷⁶ Europa är en viktig destination för qatarisk naturgas, men den största delen av qatarisk gasexport går till Asien. År 2024 var Kina Qatars största exportland för naturgas, följt av Indien, Sydkorea, Pakistan och Taiwan.⁷⁷ När det gäller olja var Kina Qatars största exportland, följt av Sydkorea, Singapore, FAE och Japan.⁷⁸ Det faktum att Qatar har satsat på att etablera sig som en pålitlig energipartner – vilket illustreras av att landet inte avbröt sina naturgasleveranser till FAE under embargot trots att emiratet tillhörde blockadländerna – stärker Qatars trovärdighet i internationella partners ögon.

Iranska angrepp mot kritisk infrastruktur i Qatar omkullkastade den grundläggande premisen i Qatars bedömning av vilka trösklar Iran var redo att passera.

Blockaden i Hormuzsundet våren 2026 underminerade dessutom övertygelsen om att sammanvävda intressen kan försvåra denna typ av störning. Qatars satsning på ekonomisk makt som ett medel för inflytande och för att förebygga konflikter visade sig därmed utgöra ett otillräckligt skyddslager för att hantera en eskalation och de strukturella sårbarheter som därigenom blottades.

SLUTSATSER OCH STRATEGISKA VÄGVAL

Historiskt har Qatar betraktat sin säkerhet som beroende av amerikanska säkerhetsgarantier, som emellertid har visat sig vara otillräckliga. Trots detta har Qatar inte distanserat sig från USA. Landets storlek och geografiska läge samt tidigare erfarenheter av regionala påtryckningar har bidragit till insikten om vikten av starka militära förmågor och en utvidgad inhemska kapacitet. Däremot ser Qatar ett värde i att bredda sina diplomatiska, ekonomiska och säkerhetsmässiga relationer, vilket stärker landets internationella anseende och skapar ömsesidiga intressen med internationella partners. Dessa relationer är tänkta att bistå Qatar under perioder av kris, förstärka landets kapacitet att verka konfliktförebyggande samt förbättra Qatars förhandlingsposition gentemot USA. Qatars politik följer en mer övergripande trend i det så kallade globala syd, där länder strävar efter att minska sina beroenden genom att bredda sina samarbeten liksom att bygga upp egna försvarsförmågor som verkar avskräckande samt stärker deras inflytande gentemot sina partners.⁷⁹

Qatar har under det senaste decenniet genomfört en omfattande upprustning och utökning av sin militära förmåga, möjliggjord av landets starka ekonomiska utveckling. Resultatet är sett till mantal en liten försvarsmakt med moderna och tekniskt avancerade förmågor. I dagsläget ser den tidigare ökningen av försvarsutgifter ut att ha avstannat vilket kan tyda på att landet har gått in i en vidmakthållandefas där fokus ligger på att förvalta och integrera inköpt utrustning. En central fråga är huruvida Qatar ska klara av att bemanna sin nyinköpta materiel. Landet har en relativt liten försvarsmakt och att utöka sitt materielinnehav på relativt kort tid kräver insatser vad gäller både att manna upp till antal men även utbilda personal. Trots upprustningen framstår det som osannolikt att Qatar ska uppnå militär autonomi; det handlar snarare om att bygga allianser och därmed diversifiera sina säkerhetsgarantier. USA är den största

xiii Begreppet syftar på en bred grupp länder, främst men inte uteslutande med låg- och medelinkomst, från Afrika, Sydostasien och Stillhavetsregionen till Latinamerika, se Shidore, Sarang (2023). "The return of the Global South", *Foreign Affairs*, 31 augusti; Hammouda, Hakin, Ben (2024). *Multi-alignment and derisking: The Global south response to world fragmentation*. Institut Francais des relations internationales.

xiv Företaget grundades 1974 som Qatar General Petroleum Corporation, bytte senare namn till Qatar Petroleum och fick 2018 namnet Qatar Energy för att spegla ett bredare fokus än petroleum.

exportören av försvarsmateriel till Qatar vilket talar för att beroendet av amerikanskt stöd för landets säkerhet kommer kvarstå. Gällande Qatars minoritetsinvesteringar i försvarsbolag är det osäkert om dessa kommer att generera den kunskap och kapacitetsökning som eftersträvas. Flera av de joint venture som landet bildat under sin upprustningsresa har inte genererat någon omfattande förmåga. Qatar har idag kommit längre avseende infrastruktur och kompetens, men det återstår att se vilka resultat dessa satsningar kommer att ge, särskilt med tanke på att en betydande del av landets försvarsförmågor behöver återuppbyggas när kriget mellan USA, Israel och Iran är över.

Irakkriget 2026 utgör en ny vändpunkt för Qatar. Det är för tidigt att avgöra med säkerhet vilka konsekvenser det kommer att få för landets strategiska inriktning. På kort sikt förväntas beroendet av USA öka i samband med återuppbyggnaden av den krigsskadade infrastrukturen. På samma sätt som Qatars roll som medlare har visat sig vara otillräcklig för att förhindra grannländer från att dra in landet i regionala konflikter, kan även övriga former av mjuk makt, på egen hand, betraktas som mindre effektiva i ett säkerhetspolitiskt landskap präglad av konflikter som rör hård makt. Ekonomisk makt är kopplad till både hård makt, när den

används som påtryckning, och till mjuk makt, när den används som ett medel för inflytande. I likhet med hur Iran använde handelsflödet genom Hormuzsundet som ett påtryckningsmedel under våren 2026, kan det inte uteslutas att Qatar i framtiden kommer att använda sina energirelationer som instrument för politisk påverkan.

Qatars erfarenheter från perioder av regional isolerings talar för att diplomatin även framöver kommer att utgöra ett viktigt verktyg i arbetet med att vinna internationellt stöd och uppmärksamhet. Maktdynamiken i Qatars närområde kan ta sig olika uttryck, huvudsakligen beroende på hur övriga Golfstaterna kommer att resonera kring sin egen säkerhet, hur de väljer att förhålla sig till Iran och Israel samt i vilken utsträckningen de kommer att tillgodose amerikanska krav. Beroende på hur den regionala säkerhetsordningen utvecklas kan det förväntas att Qatar, utan att klippa sina band till USA, kommer fortsatt att diversifiera sina försvarssamarbeten och stärka sin förmågeutveckling. Behovet av nya allianser skapar möjligheter för europeiska aktörer och försvarsindustrier, som samtidigt kommer att behöva konkurrera med ickevästliga rivaler om att skapa sig större utrymme i det säkerhetsvakuum som växer fram i regionen. ■

Marianna Serveta är forskare vid FOI:s enhet för global säkerhetspolitik.

Maria Hultqvist är analytiker vid FOI:s enhet för försvarsekonomi.

Slutnoter

- 1 Se t.ex. Samaan Jean-Loup (2023). *New military strategies in the Gulf: The mirage of autonomy in Saudi Arabia, the UAE and Qatar*. London: I.B. Tauris, s. s. 5, 93-95; Ulrichsen, Kristian Coates (2025). *Transactional politics: rethinking U.S.-Gulf security and defence relationship amid U.S. decline, Alternatives: Global, Local, Political*, Vol 0(0) s. 1-14.
- 2 Se t.ex. Nereim, Vivian (2026). *Sucked into war, Gulf countries face the limits of U.S. security guarantees*, *The New York Times*, 17 mars.
- 3 El Dahan Maha Mills, Andrew Saba Yousef (2026). *Exclusive: Iran attacks wipe out 17% of Qatar's LNG capacity for up to five years, QatarEnergy CEO says*, *Reuters*, 19 mars.
- 4 Se t.ex. Samaan Jean-Loup (2023). *New military strategies in the Gulf: The mirage of autonomy in Saudi Arabia, the UAE and Qatar*. London: I.B. Tauris, s. s. 79-96.
- 5 Utrikespolitiska institutet (2026) *Qatar- Inrikespolitik och befattning*. <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/qatar/inrikespolitik-och-forfattning/> (hämtad 2026-06-25).
- 6 Kabalan Marwan (2019). *Actors, structures and Qatari foreign policy*, Al Muntaqa, Vol. 2(1). s. 70, 71.
- 7 Kabalan Marwan (2019). *Actors, structures and Qatari foreign policy*, Al Muntaqa, Vol. 2(1). s. 70, 71.
- 8 Qatar News Agency (2025). *World bank forecasts 2.8 Percent growth for Qatar's economy in 2025*, *The Peninsula Qatar* 4 december.
- 9 Utrikespolitiska institutet (2026) *Qatar- Inrikespolitik och befattning*. <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/qatar/inrikespolitik-och-forfattning/> (hämtad 2026-06-25).
- 10 Se exempelvis Agarwal Rajeev (2025). *Gulf Cooperation Council: Aiming for relevance in a changing region*, *Observer Research Foundation*, Issue Brief No. 786.
- 11 Agarwal Rajeev (2025). *Gulf Cooperation Council: Aiming for relevance in a changing region*, *Observer Research Foundation*, Issue Brief No. 786. s. 72.
- 12 Se exempelvis Steinberg Guido (2023). *Qatar's foreign policy: Decision-making processes, baselines, and strategies*, *SWP Research Paper No. 4*, Stiftung Wissenschaft und Politik.
- 13 Ulrichsen Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 54-66.

- 14 Davis River Akira (2026). The Iran War Is Crippling One of the World's Wealthiest Nations, *New York Times*, 17 maj.
- 15 Al-Khulaifi Sultan (2026). Why Qatar is betting on diplomacy with Iran, *Al Jazeera*, 13 januari
- 16 Se exempelvis Yaari Michal (2020). Israel and Qatar: Relations nurtured by the Palestinian issue, MITVIM - The Israeli institute for regional foreign policies.
- 17 Se exempelvis Dalay Galip, Vakil Sanam (2025). The Middle East that Israel has made: Why USA will rue the costs of Israeli aggression, *Foreign Affairs*, 1 oktober.
- 18 Se exempelvis Naar Ismael (2026). What to Know About the Growing Saudi Arabia-U.A.E. Rift, *The New York Times*, 5 maj.
- 19 Se exempelvis Roberts David (2017). Qatar and the UAE: Exploring divergent responses to the Arab spring, *The Middle East Journal*, Vol. 71(4), s. 544-562.
- 20 Ulrichsen, Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 36,38
- 21 The International Institute for Strategic Studies (2026), Chapter Six: Middle East and North Africa, *The Military Balance*, No. 126:1, s. 322–389.
- 22 Ulrichsen, Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 54-66.
- 23 Ulrichsen, Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 54-66.
- 24 Se exempelvis Keatinge Tom (2017). Why Qatar is the focus of terrorism claims, *BBC*, 13 juni.
- 25 Ulrichsen Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 76, 77, 85–88.
- 26 Ulrichsen Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 220–228.
- 27 Se exempelvis Mendelsohn Barak (2025). Understanding Qatar's relationship with Hamas: A critical exploration of state sponsored terrorism", *Studies in Conflict and Terrorism*, s. 1-22.
- 28 Se exempelvis Chaziza Mordechai, Lutmar Carmela (2025). *Qatar emerges as an authoritarian middle power through strategic specialization and defensive activism in the global system*, Discover Global Society, Vol. 3(157), s. 1-21.
- 29 Se exempelvis Sokol Sam, Staff Toi (2025). Bennett: Qatargate is 'most serious act of treason' in Israeli history, PM must resign, *Times of Israel*, 22 december; Yaari, Michal (2020). Israel and Qatar: Relations pushed by the Palestinian issue. *The Israeli Institute for Regional Foreign Affairs*.
- 30 Se exempelvis Katzman Kenneth (2022). Governance, Security, and U.S. Policy, *US Congressional Research Service*, Report No R44533, s. 14.
- 31 The White House (2025). Assuring the security of the state of Qatar. *Executive Orders*, September 29.
- 32 The International Institute for Strategic Studies (2026), Chapter Six: Middle East and North Africa", *The Military Balance*, 126:1, s. 375.
- 33 The International Institute for Strategic Studies (2026). Chapter Six: Middle East and North Africa. *The Military Balance*, 126:1, s. 322–389.
- 34 The International Institute for Strategic Studies (2026), Chapter Six: Middle East and North Africa. *The Military Balance*, 126:1, s. 375.
- 35 The International Institute for Strategic Studies (2026), Chapter Six: Middle East and North Africa. *The Military Balance*, 126:1, s. 376.
- 36 The International Institute for Strategic Studies (2026). "Chapter Six: Middle East and North Africa. *The Military Balance*, 126:1, s. 375.
- 37 The International Institute for Strategic Studies (2026). "Chapter Six: Middle East and North Africa. *The Military Balance*, 126:1, s. 323.
- 38 Se exempelvis Boeing (2020). Boeing's F-15 Qatar Advanced Jet Completes Successful First Flight. *Boeing Newsroom*. <https://boeing.mediaroom.com/2020-04-13-Boeing-F-15-Qatar-Advanced-Jet-Completes-Successful-First-Flight> (hämtad: 2026-05-15)
- 39 The International Strategic Studies (2026), Chapter Six: Middle East and North Africa, *The Military Balance*. 126:1, s. 75.
- 40 Se exempelvis Es'hailSat (2026). Es'hail-2, *Satellites*. Es'hailSat, <https://www.eshailsat.qa/satellites/> (hämtad 2026-05-15); SpaceX (2018). Es'hail-2 Mission, *SpaceX Missions*. <https://spacex.com.pl/files/2018-11/es-hail-2-press-kit.pdf> (hämtad: 2026-05-15).
- 41 Janes Defence Weekly (2020). Briefing: Naval Modernisation in the Gulf. *Janes Defence Weekly*, 12 februari.
- 42 Stockholm International Peace Research Institute (2026). *SIPRI Arms Transfers Database*. <https://armstransfers.sipri.org> (hämtad 2026-06-12).
- 43 Janes Defence Weekly (2020). Briefing Qatari modernisation. *Janes Defence Weekly*, 25 mars.
- 44 The International Strategic Studies (2000), Middle East and North Africa, *The Military Balance*, 100:1, s. 127-157.
- 45 Janes Defence Weekly (2020). Briefing: Naval Modernisation in the Gulf. *Janes Defence Weekly*, 12 februari; Defence24 (2026). Qatar Armed Itself for Years. Now Iran Tests It. *Defence24*, 4 mars.
- 46 International Institute for Strategic Studies (2022). The Defence Policy and Economics of the Middle East and North Africa. London: *International Institute for Strategic Studies*.
- 47 International Institute for Strategic Studies (IISS) (2026). *Military Balance Plus: Procurement Database*. <https://www.iiss.org> (hämtad 2026-06-14).
- 48 Ribe, Albert Vidal (2025). From suppliers to partners: Europe's growing role in Gulf security. *Military Balance Blog*, International Institute for Strategic Studies (IISS), 28 October.
- 49 Ribe, Albert Vidal (2025). From suppliers to partners: Europe's growing role in Gulf security. *Military Balance Blog*, International Institute for Strategic Studies (IISS), 28 October.
- 50 Ribe, Albert Vidal (2025). From suppliers to partners: Europe's growing role in Gulf security. *Military Balance Blog*, International Institute for Strategic Studies (IISS), 28 October.
- 51 The International Institute for Strategic Studies (2026), Chapter Six: Middle East and North Africa. *The Military Balance*, 126:1, s. 326.
- 52 The International Institute for Strategic Studies (2026), Chapter Six: Middle East and North Africa. *The Military Balance*, 126:1, s. 326.
- 53 Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) (2026). *SIPRI Arms Transfers Database*.
- 54 International Institute for Strategic Studies (IISS) (2022). *The Defence Policy and Economics of the Middle East and North Africa*. London: International Institute for Strategic Studies.
- 55 Ulrichsen Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 225.

- 56 Embassy of the State of Qatar in Beijing (2017). *The State of Qatar and the People's Republic of China sign Cooperation Agreement on Security*. 26 September.
- 57 Samaan Jean-Loup (2023). *New military strategies in the Gulf: The mirage of autonomy in Saudi Arabia, the UAE and Qatar*. London: I.B. Tauris, s. 88, 89.
- 58 Gulf International Forum (2017). *Turkey sends more troops to Qatar*. 27 December.
- 59 Se exempelvis Miller Rory (2026). Qatar-Türkiye relations during the embargo of Qatar: A case study in derivative power, *International politics*, Vol. 63, s. 141–160.
- 60 Pala, Özgür (2025). The Qatari path to defence localisation: strategic imperatives and the Turkish partnership, *Defence and Security Analysis*, Vol. 41(4). s. 679, 680, 689.
- 61 Se exempelvis Nye Joseph (2004). *Soft Power: The means to success in world politics*. New York: Public Affairs.
- 62 Samridhi Vij (2025). Reassessing Qatar's Multi-Alignment Strategy, *Observer Research Foundation*, 25 september.
- 63 Se exempelvis Reiche Danyel (2025). *Qatar's world cup goals: Domestic development and global influence*. London: Routledge.
- 64 Se exempelvis Menatalla Ibrahim (2022). "Exclusive: Technology investments between Qatar-Türkiye to grow, says President of Türkiye's Investment Office, *Doha News*, 5 april.
- 65 Se exempelvis Aras Bulent, Duman Feray Kucukbas (2026). Aviation Diplomacy as Soft Power? Qatar Airways in the Balkans. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, Vol. 28(4), s. 552–566.
- 66 Se exempelvis Kamrava Mehran (2013). *Qatar: Small State, Big Politics*. New York: Cornell University Press.
- 67 Se exempelvis John Chris (2026). Qatar Spent \$1.1 Billion on U.S. Universities in One Year—Beating China, UK, and Everyone Else, *University Herald*, 12 februari.
- 68 Se t.ex. Hubbard Ben (2017). Arab Nations Demand Qatar Shut Al Jazeera, Cut Islamist Ties and Detail Funding, *The New York Times*, 23 juni.
- 69 Stockholm International Centre for Trade and Sustainable Development / UNCTAD Investment Policy Hub (2019). *Law No. (1) of 2019 on regulating non-Qatari capital investment in the economic activity*. Investment Laws Navigator.
- 70 Utrikespolitiska institutet (2026) *Qatar – Ekonomi*. Landguiden <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/qatar/oversikt> (hämtad 2026-05-02).
- 71 Qatar News Agency (2026). *Invest Qatar Strengthens Investment Engagements, Partnerships During China Tour*. 24 maj.
- 72 Ulrichsen, Kristian Coates (2020). *Qatar and the Gulf Crisis*. London: Hurst & Company, s. 146–150.
- 73 Samaan, Jean-Loup (2023). *New Military Strategies in the Gulf: The Mirage of Autonomy in Saudi Arabia, the UAE and Qatar*. London: I.B. Tauris.
- 74 World Bank (2026). *World Integrated Trade Solution (WITS): Qatar – Trade statistics (exports, imports and trade balance)*. <https://wits.worldbank.org> (hämtad 2026-06-05).
- 75 Se exempelvis Cavcic Melisa (2024). New partner comes aboard \$28.75 billion first expansion phase of world's biggest single non-associated gas field, *Offshore energy*, 6 juni; Coco Makungu (2025). QatarEnergy Enters Algerian Upstream Market with Strategic Exploration Win, *Angolan Mining Oil and Gas*, 24 juni; Egypt Oil & Gas (2025). *QatarEnergy Acquires 27% Interest in Egypt's North Cleopatra Offshore Block*, 6 oktober; NS Energy (2024). *TotalEnergies and QatarEnergy to foray into South Africa's Block 3B/4B*, 7 mars; Qatar Energy (2021). *QatarEnergy wins working interest in a large oil field in Brazil*, 17 december.
- 76 US Energy Information Administration (2025). Country analysis brief: Qatar. Washington DC; U.S. US Energy Information s. 13.
- 77 US Energy Information Administration (2025). Country analysis brief: Qatar. Washington DC; U.S. US Energy Information s. 14.
- 78 US Energy Information Administration (2025). Country analysis brief: Qatar. Washington DC: U.S. Energy Information Administration, s. 11.
- 79 Se exempelvis Serveta Marianna (2024). Chasing the Red Apple: Turkey's Quest for Strategic Autonomy. *FOI Memo 8568*, Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut; Serveta, Marianna (2025). *Turkiets säkerhetspolitiska färdriktning - Strategisk autonomi och stormaktsberoenden*. FOI-R—5781—SE. Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut; Neuman, Bergenwall, Samuel (2024). *Indien som säkerhetspolitisk aktör - Konsekvenser för svenska försvarsrelationer*. FOI-R--5588—SE. Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut.

Bilaga Utvalda joint venture sedan 2018

QinetiQ	UK	BQ Sultions	Rådgivning
Kongsberg	Norge	BK Systems	Tornlösning för militära fordon
Rheinmetall	Tyskland	RBAT	C2 och system integration
Beretta	Italien	Bidning	Eldhandvapen
ASELSAN och SSTEK	Turkiet	Barq	Fjärrstyrda vapen och elektro-optiska system
Sur International	Turkiet	QSUR	Militära uniformer

Källa: Vidal Ribe (2025) From suppliers to partners: Europe's growing role in Gulf security. IISS